

non raro expedit ut interrogatio non nimis urgeatur, ob timorem peioris mali.

2° *Manifesti peccatores.* Hoc sequitur ex iis quæ dicuntur in Tractatu de Sacramentis in genere, ubi probatur publice indigna suscipiendis sacramentis arcendos esse. A fortiori sacerdos benedicere non posset matrimonium cui obstaret impedimentum publicum; imo nec illud cui obstaret impedimentum occultum quod aliunde quam per confessionem nosceret; quia, ut minister Ecclesiæ, validitati sacramenti providere ex officio tenetur: igitur monere deberet episcopum de impedimenti existentia. *Ita generatim theologi.*

Quæritur 1° an parochus exigere possit aut debeat quod sponsi peccata sua confiteantur, vel libellum confessionis exhibeant ante matrimonium.

R. Conc. Trid., sess. 24, de Reform. Matr. cap. 1, hæc habet: « Sancta synodus conjuges hortatur ut, antequam » contrahant, vel saltem triduo ante matrimonii consum- » mationem, sua peccata diligenter confiteantur, et ad » sanctissimum Eucharistiæ sacramentum pie accedant. »

Nulla igitur lege universali tenentur sponsi ad confessionem ante matrimonium.

At, cum debeant esse in statu gratiæ, si alicujus peccati mortalis sint conscii, necesse est ut habeant perfectam contritionem, si opportunitas adeundi confessarium non existat. Unde patet confessionem esse perutilem et a nemine sapienti negligendam. Hoc sufficit ut episcopi eam in diocesis suis præcipere valeant, et tunc parochi eam exigere tenentur. Communiter confessio præcipitur, saltem in Gallia, ubi, usu recepto vim legis habenti, præmitti solet, v. g., in diocesi nostra; etenim parochi nuptialem benedictionem non impertiunt, nisi præmissa confessione sacramentali, vel libello confessionis exhibito.

Attamen, in miserrimis temporibus nostris, occurrere possunt casus in quibus etiam peccatoribus publicis benedictio nuptialis concedenda sit absque confessione præmissa: v. g., 1° si agatur de matrimonio jam civiliter

contracto, et una pars recte sit disposita, tunc in ipsius gratiam et propter legitimitatem liberorum, licet sacramentum profanationi respectu alterius exponere, quia ponitur actio ex se bona, et datur ratio sufficiens peccatum alterius permittendi.

Eadem ratione puella christiana quæ, omnibus coram Deo perpensis, graves habet rationes matrimonium cum hæretico vel cum alio peccatore sacramentum indigne suscepturo ineundi, non peccat contrahendo, licet materiam alterius peccati subministret.

2° Quamvis puella christiana a consortio viri irreligiosi abhorreere debeat, si tamen, ob circumstantias familiarum aliave motiva ponderosa, conjunctio hujus generis esset statuta, et vir ad sacrum tribunal accedere nollet, parochus episcopum adiret, et, licentia obtenta, benedictionem nuptialem tuto concederet, propter rationem superius expositam.

3° Idem dicendum est de matrimonio catholici cum hæretico, aut vice versa; sed prius obtinenda est dispensatio, ut *infra dicemus.*

4° In iisdem casibus admittendi sunt ignari, propter easdem rationes: idcirco supra diximus, *ordinarie repellendi sunt.*

Quæritur 2° an confessarius absolutionem concedere debeat propter instans matrimonium.

R. 1°. Sæpe absolutionem denegare tenetur, nempe 1° iis qui rudimenta fidei ignorant, nec ediscere volunt; 2° iis qui occasionem proximam peccandi habent, et eam deserere nolunt; 3° iis qui de peccatis admissis non dolent; 4° iis qui gravibus officiis, v. g., debito paschali defuerunt, et non parati sunt ea deinceps implere; 5° iis qui consuetudinem habent frequenter peccandi, v. g., blasphemandi, et signa sufficientia conversionis non exhibent; 6° sponsæ ex facto alterius prægnanti, nisi sponsum monere consentiat, quia spurium in familiam inducens, gravis injustitiæ rea fieret. In his aliisque similibus circumstantiis, si matrimonium differri non possit, fortiter monendus est penitens ut conteratur, et post matri-

monium contractum ad sacrum Poenitentiae tribunal redeat. Forte tamen melius est illum de sacrilegio committendo, si in statu peccati mortalis accedat, formaliter non monere, ut minus peccet. Verum non licet matrimonium illi directe suadere.

R. 2°. Si talis sit habitus peccandi, quod per matrimonium cessare debeat, ut mollities, vel fornicatio cum sponsa, probabilius concedenda est absolutio, modo vera appareat contritio, quia relapsus in peccatum non timeatur, ex hypothesi, et aliunde prudenter judicatur adesse contritionem: ergo nulla requiritur probatio. Ita *Collator Paris.*, *Collator Andeg.* et plures alii. Quinimo notat *Van-Roi*, apud *Dens*, absolvendum esse dubie dispositum, gravi necessitate eum ad celebrandum matrimonium impellente, sed denegandam ei communionem. Nec nos illam in casu immediate praecedenti permitteremus.

Hinc sequitur 1° monendos esse sponso ut aliquo tempore ante matrimonium peccata sua confiteantur, nec increpandi sunt parochi qui recusant proclamare banna pro secunda vice, nisi sponsi confessionem inceperint, modo libertatem eligendi confessarium eis concedant, et felicem hujus agendi rationis exitum praevideant.

Hinc 2° instans matrimonium, quod differri nequit omnino, aut saltem non sine gravi incommodo, est ratio sufficiens non tantam exigendi probationem, dummodo poenitens videatur contritus, et emendationem sine ulla haesitatione promittat.

Nota. Episc. Bellicensis in suo Rituali Gallico ait, *t. 1er, p. 377, 4^a edit.*, benedictionem nuptialem dandam esse iis qui sacram communionem nunquam susceperunt, et primam communionem eorum convenientius quandoque post matrimonium differendam esse, ut accuratiores obtineantur dispositiones. Hanc sententiam sequimur in praxi, supposito quod prima communicio ante matrimonii celebrationem convenienter obtineri non possit.

Quaeritur 3° utrum sponsi ante matrimonium in eadem domo habitare possint.

R. 1° Concilium Trid., sess. 24, cap. 1 de Reform. Matrim., « hortatur ut conjuges ante benedictionem sacerdotalem in templo suscipiendam, in eadem domo non habitent. » 2° Concilium Mediolanense VI, sub S. Carolo celebratum, jussit ut episcopus poenis et censuris arbitrato suo decernendis prohiberet ne sponsi ante matrimonium in eadem domo manerent, nec mutua consuetudine commerciove uterentur. 3° Rituale nostrum praescribit ut, a die conventionis matrimonialis, vel saltem a die primae denuntiationis bannorum, separentur sponsi, vel denuntiationes interrumpantur. 4° Experientia constat sponso innocentiam multa incurere pericula in tali consortio.

Attamen, in infaustis temporibus nostris, quando separatio nulla via persuaderi potest sponsis, prudentia exigit ut, secluso scandalo, matrimonium nihilominus solemnizetur, obtenta prius, si fieri potest, in locis ubi separatio praescribitur, licentia episcopi, quia non pertinet ad parochum a disciplina dioecesis aliquem dispensare. Secus enim sponsi in matrimonio civiliter inito sisterent, scandalum infirmis praebent, prolem susceptam male educarent, etc. Ergo.

§ III. — De ministro sacramenti Matrimonii.

Nulla hic movetur quaestio adversus Protestantem, qui Matrimonii sacramentum negantes, ministrum ejus non agnoscunt. Sed apud theologos, plures hac de re exstant sententiae, quarum duae sunt potissimum celebriores. Prior tenet ipsos contrahentes esse ministros sacramenti hujus: ita fere omnes theologi et juris canonici doctores, ante *Melchiorum Canum* qui celebrem scribebat librum, *de Locis Theologicis*, circa an. 1554. Multi recentiores theologi eidem sententiae adhaerentes, eam propagaverunt, maxime apud extraneos: sic, inter alios, *Bellarminus*, *Vasquez*, *Sanchez*, *Theophilus Raynaud*, *Frassens*, card. *de Laurea*, *Layman*, *Van-Espen*, *Simonet*, Theologia Petrocoriensis, Theologia Gratian., *Pontas*, *Col.*

Andeg., Billuart, Sardagna, S. Ligorius, qui innumeros alios citat, et dicit hanc opinionem videri moraliter certam.

Altera sententia docet sacerdotem hujus sicut aliorum sacramentorum esse ministrum : eam tuiti sunt in Conc. Trid. *Melchior Canus* et unus e primariis Sorbonæ doctoribus, ait *Palav. Hist. conc. l. 22, c. 9*; multi graves theologi eandem postea amplexi sunt, v. g., *Sylvius, Estius, Juénin, Duhamel, Tournely, l'Herminier, Dens, Theologia Lugdun.*, etc.

Rationes prioris sententiæ sunt : 1° Eugenius IV, in Decreto ad Armenos, sanam Ecclesiæ doctrinam circa septem sacramenta compendiose tradere volens, ait de matrimonio : *Causa efficiens matrimonii regulariter est mutus consensus per verba de præsentibus expressus* : certe loquitur de matrimonio ut sacramento, siquidem septem explicat sacramenta. 2° Ecclesia declaravit in Conc. Tridentino matrimonia clandestina esse valida, et nihil omnino dicit de sacerdote : incredibile est tamen eam de sacerdote omnino siluisse, si persuasum habuisset illum necessarium esse sacramento hujus ministrum. Non definit tamen matrimonia clandestina esse sacramenta, ne theologos contrarium asserentes damnaret; sed asseruit illa esse rata et vera, quod in mente patrum hujus Concilii est æquivalens. 3° Sacra Congregatio Concilii Trid. interpretes pluries declaravit verba ista : *Ego vos in matrimonium conjungo*, ad matrimonii essentiam non pertinere : de matrimonio simpliciter loquens, procul dubio intelligit matrimonium ut sacramentum. Ergo. 4° Per multa sæcula hæc opinio fuit universalis; nunc communis docetur Romæ et generatim apud extraneos. Ergo.

Posterioris sententiæ defensores sequentibus præcipue nituntur rationibus. 1° Hæc sententia multo conformior esse videtur testimoniis sanctorum Patrum supra relatis pag. 202, in quibus *Tertull.* dicit matrimonium *conclitari ab Ecclesia, et confirmari oblatione*, et *S. Ambrosius, sacerdotali benedictione sanctificari* : porro hujusmodi locutiones intelligi non possunt, si sacerdos non sit mi-

nister gratiæ sacramentalis in matrimonio conferendæ.

2° Concil. Trid., sess. 24, cap. 1 de Reform., jubet « ut parochus, viro et muliere interrogatis, et eorum » mutuo consensu intellecto, vel dicat : *Ego vos in matrimonium conjungo, in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti*; vel aliis utatur verbis, juxta receptum » ejusque provinciæ ritum. » Omnia Ritualia formam benedictionis determinatam eundem sensum habentem præscribunt. Necesse est ergo ut illa verba vanum non habeant sensum : attamen non videtur quomodo vanum non habeant sensum, si sacerdos non sit minister hujus sacramenti; tunc quippe sponso non reipsa jungit, sed declarat eos vi mutui consensus sacramentaliter esse junctos. Ergo.

3° Matrimonium, quatenus est sacramentum, debet esse ritus sacer : at si sacerdos non sit illius minister, ita administrari poterit ut non sit ritus sacer, v. g., in locis ubi decretum concilii Trid. contra matrimonia clandestina non fuit publicatum, et ubi recursus ad legitimum sacerdotem est periculosus vel difficilis : tunc enim matrimonium absque sacerdote celebratum est validum. Porro in his circumstantiis a contractu civili, prout fit apud infideles, non differt : ergo.

4° Sacerdos, nuptias benedicens, esset duntaxat testis conjunctionis sponsorum gratiam sibi invicem conferentium : at talis opinio congruere non videtur doctrinæ Apostoli, qui asserit sacerdotes esse *ministros Christi et dispensatores mysteriorum Dei*, I Cor. iv, 1.

5° Si contrahentes essent ministri hujus sacramenti, fideles hoc scire deberent, ut in quacumque hypothesi sacramentum reverenter tractarent, et ad illud digne suscipiendum, etiam quando non adest sacerdos, sese accingerent : atqui hoc prorsus ignorant, et valde attoniti forent, si talem doctrinam publice ipsi docerentur : ergo.

Utraque sententia seorsim sumpta gravibus innixa videtur rationibus, neutra tamen haberi potest ut demonstrata. *Benedict. XIV*, post librata utriusque momenta, concludit, de Synod. diocæs., lib. 9, cap. 3, n. 9 :

« Utriusque opinionis solidiora fundamenta innui-
 » mus, non animo quemquam inducendi ad unam aut
 » alteram amplectendam, sed ut episcopis sit persuasum
 » utramque esse probabilem, suosque habere magnæ
 » auctoritatis patronos : atque inde non decere discant
 » ut ipsi iudicis partes assumant quæstionemque defi-
 » niant, de qua Ecclesia nihil hactenus pronuntiavit,
 » sed theologorum disputationi permisit. Quare acturi
 » in synodis de matrimonio, proponant quidem expli-
 » centque doctrinam a concilio Florentino et Tridentino
 » de ejusmodi sacramento disente traditam, sed caveant
 » ne aut parochum aut ipsos contrahentes ejusdem mi-
 » nistros appellent. »

Auctoritate tanti doctoris simul et Pontificis ducti,
 neutram etiam opinionem præ altera defendere volumus:
 monemus tantum partem tutiorem, ubi de validitate sa-
 cramenti agitur, esse amplectendam, ac proinde curan-
 dum est ut matrimonium Christianorum benedictione
 sacerdotali nunquam careat. Unde Congregatio specialis
 cardinalium Romæ a Pio VI instituta pro negotiis eccle-
 siæ Gallicanæ definiendis, tempore perturbationis nos-
 træ, declaravit 22 aprilis 1793, agens de matrimoniis
 sine præsentia parochi contractis, et tamen validis pro-
 pter difficultatem recursus, « fideles hortandos esse ut,
 » cum sacerdotis copiam habere possunt, ab eo benedic-
 » tionem petant, qui tamen illis declarabit hujusmodi
 » benedictionem ad validitatem matrimonii minime per-
 » tinere. »

§ IV. — De materia et forma sacramenti Matrimonii.

Solutio difficultatum circa materiam et formam sacra-
 menti Matrimonii omnino pendet a quæstione de mi-
 nistro.

In opinione eorum qui dicunt contrahentes esse mi-
 nistros hujus sacramenti, communior sententia est ma-
 teriam proximam esse verba aut signa traditionis corpo-
 rum, et formam esse verba aut signa acceptationis. Sic

eadem verba aut signa sunt materia quatenus traditio-
 nem expriment, et forma inquantum acceptationem
 significant.

In altera vero sententia materia est contractus natu-
 ralis valide initus, et forma sunt verba benedictionis :
Ego vos in matrimonium conjungo, etc., vel alia eumdem
 sensum moraliter exprimentia : v. g., *Quod Deus con-
 junxit, homo non separet*, ut antiqua præcipiebant Ritua-
 lia; vel, *Consocia servum tuum N. et ancillam tuam N.* ut
 fert Euchol. Græcum P. Goar., pag. 390. Unde, in hac
 sententia, materia et forma sacramenti matrimonii multo
 clarius assignantur. Alia est recentiorum sententia quæ,
 sacramentum a contractu quasi totum completum se-
 parans, materiam reponit in impositione manus plus
 minusve clare in Ritualibus præscripta, et formam in be-
 nedictione sacerdotali. Verum hanc distinctionem versus
 medium ultimi sæculi excogitam, a *Maultrot* propu-
 gnatam in opere cui titulus : *Véritable nature du Ma-
 riage*, anni 1783, a *Tabaraud* renovatam anno 1816,
 quam card. *de la Luzerne* exhibet, *Inst. sur le Rituel*,
 an. 1818, ut apud theologos ingravescentem, card. *Gerdil*
 notat ut hæreticale monstrum, constanti doctrinæ Christi
 oppositum : eam omnino rejiciendam esse arbitramur,
 et propugnamus contractum matrimonii ad essentiam
 sacramenti pertinere. Unde sit

*Materia sacramenti Matrimonii sita est in contractu par-
 tium legitimo.*

*Prob. Conc. Trident. definit matrimonium esse sacra-
 mentum; alia concilia generalia et tota traditio non re-
 præsentant matrimonium et sacramentum tanquam duo
 entia distincta, sed velut unicum contractum gratia Dei
 sanctificatum : porro in materia fidei Christianæ nun-
 quam recedere licet a modo loquendi theologorum,
 SS. Patrum et conciliorum. Ergo. Vide opus inscriptum :*

Examen du pouvoir législatif de l'Eglise sur le mariage, in-8°: constat igitur matrimonio inter baptizatos valide inito cum intentione sufficienti sacramentum suscipiendi, annexam esse gratiam sanctificantem, saltem ubi accesserit benedictio sacerdotis.

§ V. — De separatione sacramenti Matrimonii a contractu.

Certum est contractum existere posse sine sacramento; nam, juxta omnes, matrimonium inter duos infideles rite celebratum, est validum, et tamen nemo dicit illud esse sacramentum proprie dictum; omnes etiam fatentur sacramentum sine contractu valido subsistere non posse, quia contractus validus est saltem ipsius fundamentum.

At plurima hac in re moventur dubia, scilicet, 1° circa matrimonia infidelium qui ad fidem convertuntur; 2° circa matrimonium infidelis cum fidei; 3° circa matrimonia hæreticorum sive inter se, sive hæretici cum catholica, aut vice versa; 4° circa matrimonia per procuratores contracta; 5° circa ipsorum fidelium matrimonia per se ipsos et ritu debito celebrata. Hæc omnia pro posse nostro breviter solvemus.

1° De Matrimoniis infidelium ad fidem conversorum.

Non pauci dicunt matrimonia eorum fieri posse sacramenta sive in susceptione Baptismi, si adsit intentio, sive renovando expresse consensum post Baptismum, et accedente benedictione sacerdotali, in opinione eorum qui dicunt sacerdotem esse ministrum. Ita Sanchez, Bellarminus, Sylvius, etc. Bened. XIV dicit, de Synodo diœces. lib. 8, c. 13, n. 8, eam opinionem esse probabilem et communiorem, nec tamen docet eam esse amplectendam potius quam alteram. Multi namque contendunt talia matrimonia sacramenta fieri non posse, et ratio eorum est, quod materia hujus sacramenti sit contractus in actu, non vero in statu, sicut materia Extremæ-Uctionis non est unctio permanens, sed actus unctionis, et quem-

admodum ad validitatem hujus sacramenti non sufficeret verba formæ unctioni die præcedenti factæ applicare, ita nec sufficeret formam sacramenti Matrimonii contractui jam existenti applicare. Unde Ecclesia non curat hujusmodi sponso ad renovandum consensum adducere; quod tamen non negligeret. Ita Tournely, Collet, Billuart, etc. Notat Dens, t. VII, p. 164, prudenter acturum esse parochum, si consensu coram se renovato, benedictionem nuptialem talibus sponso impertiat sub conditione tacita. Verum cum hæc praxis non sit usitata, usurpari non debet nisi ad summum de mandato ordinarii.

Apud S. Lig. l. 6, n. 807, plura inveniuntur ex quibus eruitur matrimonia infidelium post Baptismum ab Apostolica Sede, gravi de causa, dissolvi posse, dummodo post Baptismum consummata non fuerint.

2° De Matrimonio infidelis cum fidei.

Certum est 1° contractum non esse validum ex una parte, et ex altera parte nullum: est integer vel omnino nullus, alioquin existeret simul et non existeret vinculum; quod admitti non potest. Certum est 2° partem infidelem sacramenti non esse capacem.

Quæstio est igitur an pars fidelis sacramentum suscipiat. Quidam affirmant, v. g. Daelman et Boudart apud Dens, Collet, etc., quia supposito contractu valido, nihil vetat quin pars fidelis sacramentum suscipere possit. Verum multi negant, inter quos Pontius, Steyaert, Billuart et alii; nam, inquirunt, uterque contrahens ad materiam sacramenti per modum unius concurrat; si autem materia ex parte unius non sit idonea, nec ex parte alterius.

3° De Matrimoniis hæreticorum.

Certum est hæreticos valide baptizatos sacramenti Matrimonii esse capaces: itaque si, legitime contrahendo, intentionem habeant illud suscipiendi aut matrimonium christianum faciendi, tunc existit sacramentum in sen-

tentia quæ docet contrahentes esse ministros; in altera vero sententia, seclusa benedictione sacerdotali, non conficeretur sacramentum. Non tamen benedicenda sunt matrimonia, post conversionem sponsorum, absque mandato episcopi, propter rationes superius allatas.

A fortiori matrimonium hæretici cum catholica, aut vice versa, erit sacramentum, si nempe adsit intentio et minister. Attamen, in hypothesi quod pars hæretica positive nollet sacramentum suscipere, valde dubium est, ex dictis, an pars catholica illius particeps fieret.

4° De Matrimoniis per procuratores.

Indubium est hujusmodi matrimonia esse valida ratione contractus, sicut quaslibet alias conventiones; sed quæritur an valeant ratione sacramenti.

Cajetanus, Melchior Canus, Estius, Sylvius, Van-Roy, alique non pauci negant, dicentes alia sacramenta absentibus conferri non posse, et repugnare hominem deambulanti, dormienti, manducanti, vel ebrium aut dementem, gratiam suscipere.

Verum alii multi, ut *Sanchez, Daelman, Tournely, Collet, Billuart, Collator Andeg.*, etc., contrarium probabilius tenent. Etenim omnia essentialia sacramenti hic videntur adesse, et aliunde non magis repugnat virum dormientem gratiam matrimonii suscipere, quam dementem aut furiosum gratiam Baptismi: porro demens et furiosus valide baptizari possunt, si antea Baptismum desideraverint. Insuper in sacramentis non ratiocinandum est a pari: ergo, licet alia sacramenta absentibus conferri nequeant, nihil inde contra validitatem matrimonii concludi potest. Quoties igitur matrimonium per procuratorem initum validum erit ratione contractus, toties valere poterit ratione sacramenti.

Hinc 1° si mandans procuratorem revocaverit etiam interne, matrimonium non erit validum ratione contractus, nec igitur ratione sacramenti: si vero eam revocatum iterum approbet, sub utroque respectu matrimonium valebit.

Hinc 2° si mandans in perpetuam dementiam incidit, nullus erit contractus, juxta multos, proindeque nullum sacramentum, defectu consensus utriusque; amentis, qui est tunc incapax, et alterius partis, quæ perpetuo amentem in conjugem velle non præsumitur.

Hinc 3° matrimonium fieri potest per litteras, sicut alii contractus; imo et esse sacramentum. Sed in locis ubi decretum Cone. Trid. contra clandestinitatem viget, litteræ exhiberi deberent parochi et testibus. Vide *Dens*, art. 7.

Hinc 4° cum matrimonia inter absentes celebrata, sint dubia ratione sacramenti, permitti non debent nisi inter magnates, et accedente consensu superioris ecclesiastici, sive Pontificis maximi, sive saltem episcopi: postea iteranda sunt sub conditione inter præsentem, et in utroque casu danda est benedictio nuptialis. *At hoc minime necessarium reputatur, sed majoris duntaxat cautelæ gratia*, inquit *Benedictus XIV*, de Synodo diœces. lib. 13, cap. 23, num. 9.

Hinc 5° uterque conjux debet esse in statu gratiæ tempore celebrationis per procuratorem, et tempore iterationis sub conditione, quia incertum est an in prima vel in secunda celebratione gratia conferatur.

5° De Matrimoniis fidelium.

Petitur an in matrimoniis fidelium sacramentum a contractu valide et licite separari possit.

R. In sententia eorum qui docent sacerdotem esse ministrum, certum est sacramentum a contractu separari posse, quia, seclusis legibus positivis contrarium statuentibus, fideles valide contrahere possunt sine præsentia sacerdotis, et aliquando licite, quando scilicet recursus ad sacerdotem est difficilis et periculosus, *ut infra monstrabimus.*

In adversa autem sententia, plurimi contendunt sacramentum a contractu inseparabile esse; Christus enim, inquit, ipsum contractum ad dignitatem sacramenti erexit, ita ut matrimonium, accedente gratia Dei, sit sa-

cramentum; sacramentum autem et matrimonium non sunt duo entia moralia a se distincta: si ergo sponsi expressa intentione sacramentum excluderent, eo ipso nulliter contraherent.

Sed alii non pauci affirmant separationem fieri posse; hoc argumento præcipue fundantur: Christus matrimonium ad dignitatem sacramenti elevando, vim consensus naturalis non destruxit; Ecclesia non præscripsit intentionem sacramenti sub pœna nullitatis actus: ergo gratis assertur contractum fore nullum, si sacramentum excludatur.

Hinc quidam theologi arbitrati sunt se optimam invenisse viam impediendi sacrilegia in sponsis male dispositis, qui matrimonium differre nequeunt, nempe suadendo ipsis formale propositum sacramentum non suscipiendi: tunc, inquiunt, sacramentum non conficitur: ergo non profanatur. Aliunde nulla est obligatio illud suscipiendi, alioquin Ecclesia non sineret infideles ad fidem conversos, vel fideles absque benedictione sacerdotali valide conjugatos, de recipiendo postea sacramento sollicitos non esse. Ergo.

Verum hæc doctrina procul rejicienda est. Nam 1° licet sacramentum necessarium non sit ut matrimonio uti liceat, est in intentione Christi, et voluntarie omitti non debet. 2° Dubium est an contrahentes sint ministri sacramenti, et an sacramentum a contractu separari possit: qui ergo haberet intentionem sacramentum a contractu separandi, se exponeret periculo faciendi matrimonium sacrilegum vel nullum. Porro tali periculo se exponere non licet. Ergo.

CAPUT SECUNDUM.

DE PROPRIETATIBUS MATRIMONII.

Proprietates matrimonii, quæ numerari solent, sunt bonitas, unitas et firmitas, seu indissolubilitas.

ARTICULUS PRIMUS.

DE BONITATE SEU HONESTATE MATRIMONII.

Plures hæretici, quorum existentiam prædixerat B. Paulus, I Tim. iv, 3, adversus honestatem nuptiarum insurrexerunt: scilicet, 1° *Simon Magus*, qui *docebat detestandam turpitudinem indifferenter utendi feminis* (S. Aug. de Hæresibus, n. 1). 2° *Saturinus*, qui, arbitrans hominem in vita præsentis sub tyrannica potestate diabolorum semper esse, docebat actus ad procreationem alterius hominis tendentes crudelitatem redolere. 3° *Tatianus*, qui, male intelligens hæc verba B. Pauli, Galat. vi, 8, *Qui seminat in carne sua, de carne et metet corruptionem*, dicebat omnia opera carnis ex natura sua esse mala. 4° Marcionitæ et postea Manichæi, duo admittentes principia, contendebant actum matrimonii esse mali principii effectum proindeque malum. 5° Priscillianistæ, in quarto sæculo, et Albigenses, in duodecimo, eundem fere tenebant errorem. Contra quos omnes sit

PROPOSITIO.

Matrimonium in se spectatum est bonum et honestum.

Prob. 1° Script. sacra. Gen. i, 27 et 28: Deus masculinum et feminam creavit eos, benedixitque eis, et ait: Crescite et multiplicamini. Cap. ii, 24: Relinquet homo patrem suum et matrem, et adhærebit uxori suæ, et erunt duo in carne una. Patet his verbis conjugium a Deo fuisse institutum ac benedictum, et ab Adamo laudatum. Deuter. xxv, 5, Deus jubet ut frater uxorem fratris sui absque liberis defuncti suscipiat. Ergo.

B. Paulus, I Cor. vii, 27: *Alligatus es uxori? noli quærere solutionem... si autem acceperis uxorem, non peccasti. Et si nupserit virgo, non peccavit. Hebr. xiii, 4: Honorabile connubium in omnibus et thorus immaculatus:*